

רשות מקרקעי ישראל (מ.ז. 570000716)

התובעת

מרחוב התקווה 4 באר שבע
אורגן של המדינה לפי חוק רשות מקרקעי ישראל, תש"ד-1960
טל: 08-6230922; פקס: 086230082; דוא"ל: pniyot@land.gov.il
ע"י עו"ד שאול אל עמי (מ.ר. 20796)
רח' בן גוריון 9, אשקלון
טל: 08-6759277; פקס: 08-6759278; דוא"ל: s-elami@zahav.net.il

- נגד -

- הנתבעים:
1. סלימאן חמאסה, ת.ז.
 2. סלאמה חמאסה, ת.ז.
 3. עידה חמאסה, ת.ז.
 4. חדר חמאסה, ת.ז.
 5. חדרה חמאסה, ת.ז.
 6. סלאם חמאסה, ת.ז.
 7. מרים חמאסה, ת.ז.
 8. תריה חמאסה, ת.ז.
 9. עתיק אלחמאסה, ת.ז.
 10. סארה אלחמאסה, ת.ז.
 11. עיד אלחמאסה, ת.ז.
 12. פאטמה אלחמאסה, ת.ז.
 13. עידה אלחמאסה, ת.ז.
 14. חדר אלחמאסה, ת.ז.
 15. חדר אלחמאסה, ת.ז.
 16. סלאמה אלחמאסה, ת.ז.
 17. מחמד אלכמיסה, ת.ז.
 18. סבחה אלכמיסה, ת.ז.

כתובת: המקרקעין נשוא התביעה

ע"י ב"כ עוה"ד מאיסאנה מוראני (מ.ר. 69776) ו/או סוהאד בשארה ו/או חסן ג'בארין ו/או נארימאן שחאדה-זועבי ו/או סלאם ארשיד ו/או הדיל אבו סאלח ו/או לובנא תומא ואח'

מעדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

שכתובתם למסירה כתבי בי-דין היא שדי' יפו 94 חיפה ת.ד. 8921

טלפון: 04-9501610; פקס: 04-9503140

וכן ע"י עו"ד עאוני בנא (מ.ר. 23982)

כיכר המעיין, ת.ד. 50824, נצרת 16120

טל': 04-8329833; פקס': 04-8330459; דוא"ל: aunibanna@gmail.com

תאריך חתימה: 1.10.2024

מועד אחרון להגשה: 1.10.2024

כתב הגנה

מוגש בזאת כתב הגנה מטעם הנתבעים, שבמסגרתו בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את התביעה על הסף ו/או לגופה, וזאת מהטעמים העובדתיים ו/או המשפטיים המפורטים בחלקים שלהלן.

תמצית טענות ההגנה

1. הנתבעים יהיו מיוצגים בכתב ההגנה ע"י ב"כ כמפורט בכותרת, ומענם להמצאת כתבי בי-דין הינו כנ"ל.
2. טענות הנתבעים בכתב ההגנה נטענות בהשלמה ו/או במצטבר ו/או לחילופין, והכל לפי הקשר והדבק הדברים, בין אם נאמר הדבר במפורש ובין אם לאו.
3. הנתבעים מכחישים את כל הטענות והעובדות שעליהן נסמכת התביעה, פרט לאלה שהם יודו בהן במפורש במסגרת כתב ההגנה. בתוך כך הנתבעים כופרים בנכונותם ובקבילותם של כל המסמכים שצורפו לכתב התביעה, וזאת בין היתר באשר הם מוגשים בניגוד לדיני הראיות ו/או לסדרי הדין.
4. אין בהעלאת טענה ו/או באזכור עובדה בכתב ההגנה כדי להעביר את נטל ההוכחה מן התובעת אל הנתבעים בכל עניין בו הנטל היה מוטל על התובעת אלמלא הועלתה אותה טענה ו/או אוזכרה העובדה.
5. **בקצירת האומר:** בתביעה דגן נתבקש סעד לפינוי הנתבעים מהמקרקעין המתוארים בסעיף 10 לכתב התביעה (להלן – "המקרקעין"), וסעדים אחרים, כולל סעד להריסת מבנים המשמשים בין היתר למגוריהם. וייאמר מייד, כי תביעה זו הינה אחת מיני יותר מ-20 תביעות שהגישה התובעת בו בזמן נגד כל המשפחות באותה קהילה שאליה משתייכים הנתבעים, המונה יחד כ-500 נפשות, ושמתגוררת מזה עשרות שנים באותו מיקום במקרקעין, שידוע ככפר "אום בדון" (להלן – "הכפר").
6. הנתבעים יטענו, כי יש לדחות ולמצער למחוק את התביעה על הסף, וזאת בין היתר בהיותה חסרת תום לב ו/או נגועה בהתיישנות ו/או שיהוי. כמו כן הם יטענו, כי יש לדחות את התביעה לגופה, וזאת בין היתר לנוכח נסיבות מגוריהם והחזקתם במקרקעין, שמעניקות להם הגנות מפני עילות התביעה, הן מכוח דיני המקרקעין והן מכוח דיני ההשתק והמניעות. הנתבעים יטענו, כי הם אינם פולשים, אלא מחזיקים ומתגוררים במקרקעין מזה עשרות שנים ברשותה ובידיעתה של התובעת, אשר מעולם לא ביקשה מהם להתפנות, ומעולם לא ערערה בכל דרך שהיא על חוקיות החזקתם ומגוריהם במקרקעין.
7. לחילופין, הנתבעים יטענו, כי לנוכח נסיבות ומשך זמן החזקתם במקרקעין, כמו גם לנוכח ציפיותם הלגיטימיות להמשך מגוריהם והחזקתם בהם, אין מקום להורות על פינויים מבלי להבטיח עבורם דיור חלופי מוסכם ומתאים ו/או מבלי לשלם להם פיצויים ראויים. במכלול הנסיבות, יש וניתן להבטיח לנתבעים ולכלל תושבי הכפר דיור חלופי בדרך של הסדרה תכנונית ו/או קניינית של ישיבתם באותו מיקום במקרקעין או בסמוך לו, או בהסדרת יישובם במיקום מוסכם אחר באותו אזור.
8. בתוך כך הנתבעים יטענו, כי מתקיימים לגביהם כל המבחנים שנקבעו בפסיקה באשר למניעת פינוי של בר רשות בקרקע. בנסיבות המפורטות בכתב הגנה זה, ובעיקר לנוכח הזמן הרב שבו הם מתגוררים במקום וההתנהלות כלפיהם לאורך כל זמן זה מצד התובעת ו/או רשויות ציבוריות וממשלתיות אחרות, הנתבעים הינם בבחינת בני רשות בלתי הדירה במקרקעין. התובעת מנועה לחלוטין מלפנות אותם מהם. ולחלופין – מתקיימים ביחס אליהם המבחנים שנקבעו בפסיקה להתניית פינוי של בר רשות בהסדרת מקום מגורים חלופי ו/או בתשלום פיצוי בגין השקעתו והשתקעותו בקרקע.
9. ההגנות המוקנות לנתבעים מפני פינוי מקבלות משנה תוקף ומשמעות כאשר עומדת על הפרק פגיעה ודאית בזכויותיהם החוקתיות של הנתבעים לכבוד, לקניין ולקורת גג. לעניין זה נזכיר, כי בענייננו מדובר בשימוש ובחזקה במקרקעין בעיקר למטרת מגורים, לצד מרעה וגידול צאן וגמלים, וכי המבנים נשוא התביעה משמשים קורת הגג היחידה לראשם של הנתבעים ומשפחותיהם. הנתבעים יטענו, כי

הפגיעה בזכויותיהם כאמור אינה עומדת בתנאים שנקבעו בחוק יסוד: כבוד האדם ובפסיקה לפגיעה בזכויות חוקתיות. בתוך כך היא לא מגשימה כל תכלית ראויה ו/או אינה מוצדקת ואינה מידתית.

10. **טענות מקדמיות:** דין התביעה דחייה או מחיקה על הסף מחמת טענות מקדמיות אלו:

א. **התיישנות** - הנתבעים יטענו, כי הם ובני משפחותיהם לדורותיהם מתגוררים במקרקעין במשך עשרות שנים, עוד בטרם נרשמו המקרקעין על שם התובעת ואף עוד בטרם חקיקת חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969. חזקת הנתבעים במקרקעין בנסיבות כמפורט בכתב הגנה זה מקנה להם הגנה מפני הסעד של סילוק יד ושאר סעדי התביעה, וזאת בין היתר מחמת התיישנות מתגוננת.

ב. **שיהוי, ויתור ו/או מניעות** – הנתבעים יטענו, כי גם אם התביעה לא התיישנה, מועד הגשתה והתנהלות התובעת כלפיהם לאורך כל זמן החזקתם במקרקעין, מלמדים, כשלעצמם, כי התובעת זנחה ו/או ויתרה על כל זכות ועילת תביעה כלפי הנתבעים בזיקה למקרקעין, אם הייתה לה כזו. חלוף הזמן שנגרם בשל השיהוי הרב בהגשת התביעה פוגע קשות ביכולתם של הנתבעים להתגונן מפני התביעה, ובתוך כך הוא מסב להם נזק ראייתי, בין היתר, בשל שינוי מצבם לרעה. חלוף הזמן כאמור יצר אצל הנתבעים אינטרס הסתמכות חזק ומבוסס להמשך מגוריהם במקרקעין, אינטרס שעולה בנסיבות העניין על כל אינטרס של "אכיפה" ועל כל עילת פינוי, ככל שישנם כאלה.

ג. **הפרת חובות תום הלב וההגינות ו/או ניצול לרעה של הליכי המשפט** - הנתבעים יטענו, כי התביעה מוגשת בחוסר תום לב, תוך הטעיה והסתרת מידע מהותי שנוגע בין היתר לנסיבות ולמשך זמן החזקת ומגורי הנתבעים במקרקעין. לא בכדי התביעה לא מתייחסת כלל למועד "פלישתם" הנטענת (והמוכחשת) של הנתבעים למקרקעין. שכן וכאמור, הנתבעים מחזיקים ומתגוררים במקרקעין מזה עשרות שנים בידיעתה המלאה ו/או בהסכמתה של התובעת. הנקיטה בעיתוי זה בהליך משפטי לפינוי תושבי הכפר מהמקרקעין עומדת בניגוד לחובות התובעת לפי המשפט המינהלי, ובראשן החובה לנהוג בתום לב ובהגינות והחובה להתבסס על תשתית עובדתית רלוונטית. שכן התביעות הוגשו במטרה להפעיל על התושבים לחצים כדי להתפנות מכפרם ולכפות עליהם פתרון חד-צדדי, שאינו מתאים לאורח חייהם. זאת, מבלי שהדבר נשען על תשתית עובדתית נאותה, מבלי להתחשב בזכויות ובצרכים של התושבים ומבלי לקיים מולם דיון רציני בנושא.

ד. **העדר זיהוי מדויק של המקרקעין** – מבלי לגרוע מטענתם בדבר קיומן של הגנות מפני פינוי כאמור, הנתבעים יטענו, כי התביעה הינה בכל מקרה כוללת, חסרת פירוט עובדתי ותיאור מדויק של השטח המוחזק על ידי הנתבעים במקרקעין.

11. **הסעד:** התובעת אינה זכאית לאף אחד מהסעדים שביסוד התביעה. באשר לסעד ההצהרתי המבוקש בסעיף 3.5 לכתב התביעה, הנתבעים יטענו, כי אין מקום בכל מקרה לסעד זה במסגרת התביעה דנן, וכי יש להורות כבר עתה על דחייתו. שכן מדובר בסעד שמבוסס על ספקולציות עתידיות ולא על עילה בדיון. באשר לסעד המבוקש בסעיף 3.6 לכתב התביעה, הנתבעים יטענו, כי אין מקום בנסיבות העניין לפיצול סעדים, וככל שביהמ"ש ישקול להתיר זאת, הם יבקשו להגיב בפירוט ובנפרד בנושא.

12. **למען שלמות התמונה:** תביעה זו וכל התביעות האחרות (יותר מ-20 במספר) שהגישה התובעת נגד תושבי הכפר, שמתנהלות כולן בבית משפט נכבד זה, חולקות בדיוק את אותם סעדים ועילות ואת אותן טענות ועובדות; וכך גם כתבי ההגנה מטעם הנתבעים בכל התביעות (שכולם יהיו מיוצגים ע"י הח"מ), אשר חולקים את אותן עובדות והגנות. זאת, באופן שמצדיק ודורש את איחוד הדיון בכל התביעות, ובקשה מתאימה בעניין תוגש מטעם הח"מ מייד לאחר הגשת כתבי ההגנה בכל התיקים.

פירוט טענות ההגנה

13. עניין לנו בתביעה שהינה אחת מיני יותר מ-20 תביעות זהות (שייקראו להלן – "התביעות"), שבמסגרתן מבקשת התובעת שבית משפט נכבד זה יורה על פינויים של מאות תושבי הכפר – ילדים, נשים וגברים אזרחי המדינה, ממקום מגוריהם מזה עשרות רבות של שנים.
14. הניסיון להציג את תושבי הכפר בתביעות כעבריינים וכפולשים נידון מראש לכישלון. שכן מדובר בכפר שקיים מזה עשרות שנים, וכל תושביו הנתבעים נולדו וגדלו בו, בנו את חייהם והקימו את משפחותיהם ובתיהם בו. התושבים פיתחו בכפר חיי חברה וכלכלה והם מקיימים בו חיי קהילה תומכים ומגובשים וערבות הדדית.
15. הכפר מתפרס על שטח של כ- 550 דונם באזור נחל יעלים, שנמצא מזרחית לערד. בכפר מתגוררים במקבצים משפחתיים שונים בני ובנות משפחות ח'מאיסה, כשח'ר, כרישאת, אלקורעאן וקובעה, שמשתייכות כולן למטה אלד'ולאם.
16. תושבי הכפר עובדים בחלקם כשכירים בעבודות שונות מחוץ ליישוב. חלקם מועסק במוקדי התיירות הקיימים באזור, וחלקם ברשות הטבע והגנים ובמקומות תעסוקה בערד והסביבה. זאת, לצד העיסוק במרעה וגידול בעלי חיים בכפר. התושבים נשענים רבות על שירותי הבריאות והרווחה של העיר ערד, והם שולחים את ילדיהם ללימודים בבית ספר אלפורעה בהסעות שממומנות ע"י משרד החינוך, ושמופעלות בתיאום אתו. תושבי הכפר מקבלים שירותי מים מחברת מקורות, וזאת באמצעות חיבורים חוקיים ובתשלומים תקופתיים לפי כמות הצריכה של כל משפחה ומשפחה בכפר.
17. מכאן שאין כל אמת באופן שבו מוצגים תושבי הכפר בתביעות, כאילו הם פולשים נעדרי כל זיקה לקרקע וכל מאפיינים משותפים, וכמי שהשתלטו בנפרד ובמועדים שונים על שטחי המקרקעין נשוא התביעות דנן.
18. האופן המטעה והמעוות בהצגתם ובתיאורם כאמור של תושבי הכפר נועד כדי לשרת תכלית זרה ופסולה של "פינוי לשם פינוי" בלבד, ולא לשם כל אינטרס שיש בו כדי להצדיק את פינוי הכפר ועקירת מאות תושביו. זאת, כאמצעי לחץ לכפיית פתרונות חד-צדדיים על התושבים, שאינם מתאימים להם. התובעת אינה מסתירה תכלית פסולה ובלתי חוקית זו. היא מצהירה עליה בבירור בכתב התביעה, שבו מצוין, כי התביעה מוגשת במסגרת פעילות "אכיפה תומכת הסדרה" (סעיפים 17 ו-19 לכתב התביעה).
19. התנהלות כוחנית ופסולה זו מנוגדת לעקרונות בסיסיים של מינהל תקין, והיא פוגעת באופן בלתי מידתי בזכויות חוקתיות של התושבים, כולל זכויותיהם לשוויון, לכבוד, לקורת גג ולקניין.
20. התנהלות זו משקפת תפיסה מפלה, שלפיה יש "לנקות" את אזור נחל יעלים מהאזרחים הבדואים ולהעבירם בכפיה למקום אחר. זאת, מבלי לתת משקל כלשהו לזכויותיהם ולאינטרסים הלגיטימיים של אותם אזרחים, ומבלי להתבסס על תשתית עובדתית רלוונטית באשר לצרכים שלהם ולמידת ההתאמה לאורח חייהם.
21. כאמור, בנסיבות המפורטות בכתב הגנה זה, ובעיקר לנוכח נסיבות ומשך זמן החזקתם ומגוריהם במקרקעין, הנתבעים הינם בחזקת בני רשות בלתי הדירה, היינו שהתובעת מנועה מלפנות אותם מהקרקע, ומכאן שדין התביעה להידחות.

22. **התייחסות לסעיפי כתב התביעה**: הטענות הכלליות של הנתבעים באשר לזכויותיהם במקרקעין וההגנות המוקנות להם מפני פינוי, ובאשר לנסיבות החזקתם ומגוריהם במקרקעין, כפי שהן מפורטות לעיל, תשמשנה כטענות הגנה נגד סעיפי כתב התביעה כלהלן.
23. הנתבעים מודים באמור בסעיף 1 לכתב התביעה.
24. באשר להצגת ולתיאור הנתבעים בסעיף 2 לכתב התביעה, יצוין, כי נתבע מס' 9, עתייק אלחמאיסה, הלך לעולמו מזה כששה חודשים. כמו כן יצוין, כי בשל קושי ביצירת קשר אתם, נתבעים 10-14 טרם הסדירו את שאלת ייצוגם בהליך דנן. בעניינם של אלה תוגש הודעת עדכון בנפרד בשאלת הייצוג.
25. מוכחש האמור והמבוקש בסעיף 3 לכתב התביעה. כפי שכבר פורט לעיל, התובעת אינה זכאית לאף אחד מהסעדים המפורטים בסעיף זה.
26. מוכחש האמור והנטען בסעיפים 4-5 לכתב התביעה. הנתבעים אינם בגדר פולשים. הם מחזיקים ומתגוררים במקרקעין כדין, בידיעת התובעת ובהסכמתה, ובנסיבות ובאופן כפי שפורט כבר לעיל.
27. הנתבעים מודים בנטען בסעיף 7 לכתב התביעה בעניין סמכות בית משפט נכבד זה לדון בתביעה.
28. מוכחש האמור והנטען בסעיפים 8-9 לכתב התביעה. בתוך כך הנתבעים מכחישים את תוכנם, תוקפם וקבילותם של כל המסמכים המצורפים כנספחים לכתב התביעה, וזאת בין היתר מחוסר ידיעה ו/או באשר הם מוגשים בניגוד לדיני הראיות ו/או לסדרי הדין.
29. מוכחש האמור והנטען בסעיפים 5 ו-10-12 לכתב התביעה:
- א. באשר לבעלות המדינה על המקרקעין - הנתבעים יבקשו להבהיר, כי לא ניתנה להם האפשרות להשתתף בהליך ההסדר ולטעון לבעלות על המקרקעין, וזאת בשל אי-ידיעתם אודות הליך זה.
- ב. באשר לטענות בדבר החזקה והבניה במקרקעין הרשומים בבעלות המדינה בנגב – הנתבעים יחזרו וידגישו, כי ככל שטענות אלה מכוונות אליהם, הן מוכחשות מכל וכל. זאת, באשר הם מחזיקים ומתגוררים במקרקעין מזה שנים רבות, וזאת בידיעתה ובהסכמתה של התובעת, וכי אין בישיבתם כאמור במקרקעין משום הסגת גבול כלשהי.
- ג. מוכחש כל האמור והנטען בסעיף 10 לכתב התביעה בדבר ייעודם של המקרקעין.
30. מלבד זאת שהם מחזיקים ומתגוררים במקרקעין בנסיבות כמפורט בכתב הגנה זה, הנתבעים מכחישים את האמור והנטען בסעיפים 13 ו-15 לכתב התביעה, לרבות בנוגע לשטח ותיאור המקרקעין ובנוגע למבנים הקיימים בשטח, מיקומם, תיאורם, שטחם ושימושם. כמו כן מוכחשים כל הדו"חות והמסמכים המצורפים לסעיפים אלה.
31. מוכחש האמור והנטען בסעיפים 17-20 לכתב התביעה, ובכלל זאת מוכחשת מכל וכל הטענה בדבר הצגת פתרון ראוי וזמין להסדרת מגוריהם של הנתבעים. הנתבעים יטענו בהקשר זה, כי מעולם לא התנהל עימם הליך בירור כלשהו להסדרת מגוריהם, וכי מעולם לא נדרש מהם להציג בפני התובעת ו/או כל גוף ו/או אדם בשליחותה את עמדתם ו/או רצונם בנושא, ומעולם לא שותפו בכל החלטה או הצעה שנוגעת אליהם בזיקה למקרקעין.
32. הנתבעים יבקשו להדגיש שוב, כי התביעה מוגשת במטרה פסולה של העברתם בכפיה למקום שאינו מתאים לצרכיהם ולאורח חייהם. זאת, תוך כדי פגיעה בזכויותיהם החוקתיות, ובראשן זכותם לקורת גג, שמהווה חלק מכבוד האדם, המוגן ע"י חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. בנסיבות העניין, פינוי הנתבעים ושאר התושבים מכפר מולדתם ומהמקום שבו הם מתגוררים כדין מזה עשרות שנים, מבלי

הליך הסדרה מוסכם ומתואם, מהווה פגיעה בכבודם ובקניינם, משפיל אותם ומפלה אותם על רקע לאום. פינוי כאמור יפגע גם קשות בפרנסת הנתבעים ובמקור עיסוקם. פגיעה זו איננה יכולה לשרת תכלית ראויה כלשהיא, בין היתר, נוכח האפשרות וההיתכנות של הסדרת ישיבתם של הנתבעים בכפרם או במיקום סמוך באותו אזור, שפגיעתה בהם הינה פחותה בהרבה, היא לבטח בלתי מידתית.

33. למותר להוסיף, כי פינוי תושבי הכפר בנסיבות כאמור, חושף אותם לסכנות רבות, עד כדי סכנת חיים; ודגש מיוחד יש לשים בהקשר הזה להשלכות הפינוי על אוכלוסיית הקטינים מבין תושבי הכפר בתור קבוצה פגיעה במיוחד. קבוצת נוספת פגיעה במיוחד בהקשר הזה הינה קבוצת הנשים אשר כל פינוי משליך עליהן באופן ניכר ומוגבר.

34. הנתבעים יטענו, כי מדיניות ההסדרה של התובעת כלפיהם, שמתבססת על עקירתם בכוח ובכפייה ממקום מגוריהם הקבוע מזה עשרות שנים, שבו הם מנהלים חיי קהילה לכל דבר, למקומות אחרים, שאינם מתאימים לצרכיהם ולאורח חייהם, מעידה על איפה ואיפה בהשוואה למדיניות הנוהגת כלפי קבוצות אוכלוסייה אחרות בנגב. מדיניות זו, שנשמכת על הנחת יסוד מופרכת ומפלה בדבר היות הנתבעים, והאזרחים הבדואים בנגב בכלל, פולשים וחסרי זכויות, מונעת ממטרות ושיקולים זרים ובלתי ענייניים, והיא מיושמת בחוסר תום לב משווע.

35. נזכיר בהקשר זה, כי דווקא ועדת גולדברג, שאליה מפנה התובעת בסעיף 18 לכתב התביעה, עמדה על הפסול שבהתייחסות לנתבעים ולאזרחים בדואים במצבם כאל פולשים: "אין להתעלם מניודם הכפוי של חלק מהם [מהשבטים הבדואים] לאזור הסייג לאחר הקמת המדינה, ולאחיזתו רבת השנים של חלקם האחר בקרקעות שבאזור הסייג. לא ניתן לומר על השבטים שהיו ועל אלה שהועברו, כי הם פלשו לאזור הסייג [...] "(דו"ח הוועדה להצעת מדיניות להסדרת התיישבות הבדווים בנגב בראשות השופט בדימוס אליעזר גולדברג, בעמ' 27 (2008)).

36. מכאן, שהבסיס לכל מהלך תכנוני בהקשרו של הכפר צריך להיות הכרה והסדרה תכנונית ללא צורך בעקירה או מעבר, ומכאן הצורך והחובה שלא להתייחס לנתבעים ולכל תושבי הכפר כאל פולשים.

37. נזכיר עוד, כי התובעת מחויבת לנהל את המקרקעין שברשותה בהתאם לאמות מידה של הגינות ותום לב, ותוך שקילת שיקולים ענייניים והתחשבות שוויונית בצרכים של כלל האזרחים והקבוצות. התנהלותה של התובעת כלפי הנתבעים וכל תושבי הכפר, ובכלל זאת פעילותה לצורך פינויים תחת הסדרת מעמדו של הכפר במיקומו הנוכחי תוך התחשבות בצרכים ומאפיינים של תושביו, אינם עומדים באמות מידה אלה.

38. מוכחש כל הנאמר והנטען בסעיפים 14 ו-25-21 לכתב התביעה. כפי שפורט כבר לעיל, הנתבעים אינם בגדר פולשים, וכאמור, הם ובני משפחותיהם לדורותיהם מחזיקים ומתגוררים במקרקעים כדין מזה עשרות שנים, וזאת בידיעתה ובהסכמתה המפורשת ו/או המשתמעת של התובעת ו/או של נציגיה ו/או שליחיה ו/או כל גוף או אדם מטעמה.

39. התובעת ו/או כל גורם מטעמה מעולם לא ביקשה מהנתבעים להתפנות, ומעולם לא ערערה בכל דרך שהיא על נסיבות וחוקיות החזקתם ומגוריהם במקרקעין. בתוך כך הנתבעים מכחישים את הטענות בסעיפים 6 ו-16 לכתב התביעה בדבר קבלת מכתב התראה ודרישת פינוי מאת התובעת.

40. בנסיבות המתוארות לעיל, הנתבעים הינם בבחינת בני רשות להחזיק ולהשתמש במקרקעין, ומכאן שהם מעולם לא הפרו כל זכות של התובעת ולא הסיגו את גבולה. לאור נסיבות החזקתם ומגוריהם במקרקעין, הנתבעים הינם בני רשות בלתי הדירה במקרקעין, היינו שהתובעת מנועה לחלוטין כיום

מלפנות אותם. ההלכה לעניין ההגנה שעומדת לבר רשות מפני הליכי פינוי, לרבות לעניין אי-פינוי של בר רשות משיקולי צדק, מכוח דיני ההשתק והמניעות ועקרון תום הלב, סוכמה בספרה של פרופ' נינה זלצמן, **רשיון במקרקעין**, הפרקליט מ"ב 24 (תשנ"ה) (להלן – "זלצמן"): "נסיבות המקרה שבמסגרתן נלמדת הסכמתו שבשתיקה של בעל המקרקעין, עשויות למנוע את בעל המקרקעין מכוחו של דין ההשתק, או עקרון תום הלב, מלהביא את הרשות לסיומה באורח חד צדדי ומיד" (שם, עמ' 30 ו-57).

41. בפסיקה אף נקבע, כי דיני המניעות וההשתק בהקשר של תביעות פינוי חלים גם ביחס לרשות חינוך, והכל בהתאם לנסיבות של כל מקרה ומקרה: "כל רשות ורשות ותנאי ביטולה ואלו תלויים בנסיבות המיוחדות של כל אחת מהן" (ע"א 515/76 **יצחק, רחל ו-רות לוי נ' ויימן**, פ"ד לא(2), 127, 133-134 (1977); ורי גם ע"א 496/89 **אל-קאלאב נ' אוניברסיטת בן גוריון**, פ"ד מה(4), 343, 351-352 (1991)).

42. למותר לציין, כי במשך עשרות שנות ישיבתם ומגוריהם במקרקעין, הנתבעים וכל תושבי הכפר השתקעו והשקיעו במקרקעין, הקימו עליהם מבני מגורים קבועים וצריפים לעדרים, והפכו את הכפר למקום מגוריהם היחיד. כל זאת בהסתמך על ידיעתה והסכמתה, המפורשת ו/או המשתמעת, של התובעת ו/או נציגיה ו/או מי מטעמה, ומתוך ציפייה לגיטימית להמשך הרשות שניתנה להם להחזקה ולמגורים במקרקעין. העובדה שבמשך עשרות שנים התובעת לא הפנתה כלפי הנתבעים טענה כלשהי לעניין החזקתם במקרקעין חיזקה אצלם עוד יותר את הציפייה להמשך הרשות להזיק ולהתגורר בקרקע.

43. מוכחש כל האמור, הנטען והמבוקש בסעיף 26 לכתב התביעה. כאמור, הנתבעים מחזיקים ומתגוררים כדין במקרקעין, וזאת בידיעתה ובהסכמתה של התובעת. בנסיבות המפורטות לעיל, אין לתובעת זכות כלשהיא לדמי שימוש או שיפוי, ואין מקום להיעתר לבקשה לפיצול סעדים.

44. לאור כל האמור בכתב ההגנה, מוכחשת זכאותה של התובעת לנטען ולמבוקש בסעיף 27 לכתב התביעה.

45. בטרם סיום נבקש להבהיר, כי היות וענייננו בנושא שלו היסטוריה ארוכת שנים, הנתבעים עדיין שוקדים על איתור מסמכים רלוונטיים להגנתם. לאור השיהוי הרב בהגשת התביעה, איתור מסמכים אלה, שבחלקם אף נמצאים בידי רשויות המדינה, טרם הסתיים, ועל כן הנתבעים שומרים לעצמם את הזכות לבקש תיקון כתב הגנתם במידה ויהיה צורך בכך לכשיקבלו לידיהם מסמכים חדשים בעניין.

לפיכך בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על דחיית התביעה כנגד הנתבעים על הסף ו/או לגופה, וזאת תוך חיוב התובעת בהוצאות משפט ובשכ"ט עו"ד כחוק.

עאוני בנא, עו"ד

מאיסאנה מוראני, עו"ד

ב"כ הנתבעים